

СТО ДЕВЕТДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТО ЗАСЕДАНИЕ

София, четвъртък, 8 август 1991 г.

(Открито в 10 ч. и 15 м.)

Председателствувал: заместник-председателят Иван Глушиков

Секретари: Георги Петров и Орхан Мемиш

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ (*звъни*): Имаме необходимия кворум, откривам днешното заседание.

Уважаеми колеги, имате раздаден проекта за дневен ред.

1. Първо четене на законопроекта за административно-териториални промени в страната.

2. Второ четене на законопроекта за избиране на народни представители, общински съветници и кметове.

3. Отговори на актуални въпроси.

Имате ли някакви предложения и допълнения?

Имате думата, господин Големанов.

СЪБИ ГОЛЕМАНОВ: Уважаеми господин председател, уважаеми колеги!

Още на 9 юни т.г. група депутати, чийто брой е 250, направи предложение за отмяна на Закона за пенсиите, който е публикуван в бр. 81 от 9 октомври 1990 г. и гласи: "Размерът на пенсииите или сборът на получаваните повече от една пенсия не може да надвишава повече от 500 лева." Това е в хармония с формулировките на останалите параграфи и визирания закон и се налага поради значителни изменения в заплатите и пенсииите през последните години.

Моля предложението да бъде включено в дневния ред на Великото Народно събрание.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Има думата господин Стоянов.

СТЕФАН СТОЯНОВ: Уважаеми господин председател, преди осем дена внесох в Бюрото проект за Закон за изменение и допълнение на Закона за амнистия и връщане на отнетите имущества. Когато приехме този закон, ние пропуснахме една възможност да се опитаме да измием едно черно петно от нашата история, а именно да се даде амнистия на по-голямата част от хората, съдени по наредбата закон за Народния съд. Това е едно черно петно в нашата история и мисля, че този въпрос трябва да бъде решен именно от този парламент.

Във връзка с предложението, което направих, някои господи социалисти са си позволили да кажат, че това е начин за възвръщане или за някакво обно-

вяване на фашизма в страната. Аз си мисля, че след дискусиите, които ще се проведат тук, много ясно ще стане, че този проект няма нищо общо с възраждането на фашизма, много ясно ще стане на всички кои са били съдени от Народния съд, как са били съдени и т.н. (*Възгласи на неодобрение от мнозинството*)

Бих искал да спомена само, че Народният съд ...

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Моля Ви, господин Стоянов, Вие аргументирайте Вашето предложение. Дали сте го и писмено.

СТЕФАН СТОЯНОВ: Народният съд е използван като средство да бъдат съдени починали хора, което е прецедент в световната практика, и по този начин се е обръдал в средство за съдене не на евентуалните виновници, а на техните близки, тъй като това е било съпроводено с конфискация на имуществото.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Господин Стоянов, навлизаме вече в същинството на проблема. Ще предизвикаме излишна дискусия. Много Ви моля, дайте Вашето предложение, Вие сте го направили писмено.

СТЕФАН СТОЯНОВ: Предложението е внесено писмено, освен това предложението за включване в дневния ред е направено вчера преди 18 часа.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Благодаря Ви. Има думата господин Неврокопски.

НАДЕЖДА ИЛЧЕВА (от място): Искам думата по процедурата.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Моля Ви, госпожа Илчева, нека не започваме дебати сега.

НАДЕЖДА ИЛЧЕВА (от място): Категорично заявявам, че няма да идват на заседания, при положение че някои хора идват само, за да си правят изказванията и си отиват. И това е всеки ден.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Както виждате, аз направих необходимото, за да не губим повече време.

Имате думата, господин Неврокопски. Моля Ви съвсем кратко и по дневния ред.

ИВАН НЕВРОКОПСКИ: Уважаеми колеги, вие знаете, че вчера гласувахме чл.11, в който член бене отнето правото на българските граждани в емиграция да имат право да гласуват. Поводът, за да се явя сега тук, пред вас, е това, че снощи от едно малко градче в Германия, казва се Гермерсхайн, ми се обадиха от името на 150 български емигранти и всички без изключение протестираха за това, което е направено от парламента. (*Възгласи на неодобрение от мнозинството*)

КЛАРА МАРИНОВА (*от място*): А на мен ми се обадиха от Чикаго и казаха, че не протестираят.

ПРЕДСЕДЕТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Господин Неврокопски, моля Ви се по дневния ред.

ИВАН НЕВРОКОПСКИ: Да, по дневния ред. Моля ви да обърнете внимание, това неразумно решение, което беше взето, ианово да се върнем и да разгледаме чл.11 и да го гласуваме разумно, защото това неминуемо ще предизвика социално напрежение в цялата страна. (*Неодобрителни възгласи от мнозинството*)

Моля всички народни представители да се съгласят с това мое предложение.

Благодаря ви.

ПРЕДСЕДЕТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Господин Неврокопски, благодаря Ви.

Има думата господин Луканов.

АНДРЕЙ ЛУКАНОВ: Една изключително кратка реплика. Господин Неврокопски, като министър-председател по времето на миналите избори бих искал да Ви информирам, че Федерална република Германия беше една от държавите, които не позволиха на нейна територия да гласуват български граждани. Това за Ваше сведение, и с това искам да Ви кажа, че вашите приятели от Гермерсхайн все едно ще трябва да отидат някъде да гласуват. Защо това да не бъде България?

ИВАН НЕВРОКОПСКИ (*от място*): Те ще отидат в Швейцария да гласуват, България е далече.

ПРЕДСЕДЕТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Господин Неврокопски, седнете си на мястото.

Има думата Любомир Иванов и моля ви да прекратим вече разискванията и да пристъпим към гласуване на дневния дневен ред. Всички виждате, че пред себе си имаме сериозна работа.

Имате думата, господин Иванов.

ЛЮБОМИР ИВАНОВ (*Зелена партия*): Съгласно правилникът, внесъл съм писмено предложение за включване на точка в дневния ред и ще предлага тя да влезе като точка трета. Виждам, че тук като точка трета се предлага отговори на актуални въпроси. Мисля, че проблемът, който аз предлагам да се разглежда, е сигурно по-важен от тези актуални въпроси, каквито и да са те.

Това, което предлагам, е разглеждане на законопроекта за изменение и допълнение на Закона за земеделските земи, с който се уреждат правата на бежанците от Егейска Македония и Западна Тракия.

Уважаеми господин председател, уважаеми колеги! Законодателната комисия, работната група, която беше сформирана там, доколкото ми е известно, това са господата Петър Обретенов от Зелената партия и господин Пламен Вълканов от социалистическата партия вече имат свое становище, с което изясняват правната страна на проблема. От друга страна, що се отнася до решаването на проблема по същество, знаете, че отдавна има официално становище на Министерския съвет, адресирано до Бюрото на Великото Народно събрание, което също се изказва за решаване на проблема в духа на предложението законопроект. И аз не виждам какво повече може да бави разглеждането на този неголям по текст, но важен за хиляди българи въпрос. Аз разбирам становището, което беше изказано по законодателната програма. Знаете, че в нея се предлага, и това е съгласувано, този законопроект да мине до 9 август. Тогава имаше възражения от страна на социалистическата партия. По един или друг начин те искаха това някак си да се отложи, а ако може изобщо да не стане. Аз ги разбирам, те може би продължават да подкрепят политиката на тогавашното комунистическо правителство, което е извършило това беззаконие, това ограбване на тези хора. (*Реакция на неодобрение от мнозинството*)

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Господин Иванов, моля Ви. Това е историята на проблема. Аз се учудвам защо всеки прави всичко необходимо, за да забави работата на парламента. (*Бурни ръкопляскания и възгласи на одобрение*)

ЛЮБОМИР ИВАНОВ (*Зелена партия*): Аз аргументирам необходимостта от включването на тази точка в днешния дневен ред. Защото, от друга страна, докато това е обяснимо, за мен е по-трудно обяснимо защо Бюрото на Великото Народно събрание и председателя на Законодателната комисия на практика правят обструкции по този въпрос, те като че ли се солидаризират ...

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Ще Ви отговоря, благодаря Ви.

ЛЮБОМИР ИВАНОВ (*Зелена партия*): И аз Ви благодаря, господин председател. Предлагам да се гласува включването на тази точка като точка трета от днешния дневен ред, а предлаганата точка трета да стане четвърта.

Благодаря за вниманието.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Има думата госпожа Клара Маринова за процедурно предложение.

КЛАРА МАРИНОВА: Колеги, аз имам следното процедурно предложение. Очевидно има набрана много потенциална предизборна енергия във всеки от нас. Дали не възразявате в извълработното време да си организираме извънредни заседания, където всеки да говори за всичко, за което в момента му ид-

ва наум, или за всичко онова, което ще се хареса на неговите избиратели? Но в рамките на работното ни време, когато става дума за престоящите избори, за които всички - от господин Александър Йорданов, през господин Дертлиев до професор Ананиева - гарантирахме, че искаме тези избори, не е ли редно да се въздържаме от всички тези обсъждания на дневния ред, само и само да губим време?

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Да, и Вашето предложение, госпожа Маринова?

КЛАРА МАРИНОВА: Да прекратим разискванията по дневния ред и да преминаваме към дискусия по законите.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Благодаря ви. Подлагам на гласуване предложението за прекратяване на разискванията по дневния ред. Моля, гласувайте, господа!

199 гласа за, 4 против, 3 въздържали се. Предложението за прекратяване на дебатите по дневния ред се приема.

Преди да гласуваме дневния ред, искам да направя един кратък коментар. Предложението на господин Големанов по въпроса за пенсионното осигуряване. Този проблем ще трябва да се обсъди в Комисията по труда, социалната защита и осигуряването на гражданите и тя да излезе с предложение за включването му в дневния ред.

По втория законопроект, предложен от господин Стоянов, мисля, че проблемът е същият. Трябва да мине през комисията и да бъде представен на пленарно заседание на Великото Народно събрание.

По третия проблем - на господин Любомир Иванов, по законопроект за промяна в закона за земеделските земи. Мисля, че този проблем вече е обсъден и в Законодателната комисия и ние очакваме в близките 1-2 дни да бъде включен в дневния ред на Великото Народно събрание. Мисля, че ме разбирате, господин Иванов. Предварително ви благодаря.

И така поставям на гласуване днешния дневен ред. Който е съгласен с така предложението дневен ред, моля да гласува. Гласувайте, господа!

194 гласа за, 9 против, 3 въздържали се. Дневният ред се приема.

ДНЕВЕН РЕД:

1. Първо четене на законопроекта за административно-териториални промени в страната.

2. Второ четене на законопроекта за избиране на народни представители, общински съветници и кметове.

3. Отговори на актуални въпроси.

Преди да започнем с точка първа, искам да дам за едно кратко обяснение думата на господин Обретенов във връзка с предложението на господин Любомир Иванов.

ПЕТЬР ОБРЕТЕНОВ: Във връзка с предложението на господин Любомир Иванов трябва да изтъкна, че Законодателната комисия изтъчи една малка работна група, която всъщност направи всички проучвания по закона и е готова да докладва.

Тъй като Бюрото днес сметна, че имаме по-належаща работа, нямаме нищо против угре този закон да бъде включен като някоя от точките от дневния ред. Няма да ни отнеме много време.

Благодаря.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Благодаря ви, господин Обретенов.

И така пристъпваме към точка първа от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за административно-териториални промени в страната

Уважаеми колеги, знаете, че вчера в края на работния ден се разви дискусия по този въпрос. Гласувахме за прекратяване на дебатите и сега ни остава да гласуваме на първо четене предложенията законопроект. Мисля, че едва ли има някакви противоречия, някакви възражения по това предложение.

И така предлагам законопроектът за административно-териториалните промени в страната да бъде гласуван на първо четене по принцип. Гласувайте, господа!

Междувременно искам да се обърна с една молба към народните представители, които са засели иървите два реда на средната редица, да ги освободят. Знаете, че тези редове са за Министерския съвет. Решението е принципно. Моля да се изпълнява стриктно. Господин Берон, много ви моля. Господин Берон, много ви моля, решението се отнася за всички народни представители. Ако обичате, моля ви се!

ПЕТЬР БЕРОН (от място): В момента, когато дойдат министрите, тогава ще ги освободим. Няма да се подчиня!

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Господин Берон, независимо дали членовете на Министерския съвет са тук, или отсъствват, тези места са резервирани за тях. Много ви моля като коректен народен представител да изпълните тази моя молба. (*Петър Берон става от мястото си и го освобождава*)

Гласувайте, господа!

184 гласа за, 17 против, 4 въздържали се. Законопроекта за административно-териториалните промени в страната е приет на първо четене. Благодаря ви, господа.

(Мотивите и текстът на законопроекта - Приложение N 1,I)

Преминаваме към точка втора:

Второ четене на законопроекта за избиране на народни представители, общински съветници и кметове

Господин Джеров, имате думата. Моля за внимание, колеги.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Вчера приключихме с чл.18. Да продължим раздел II - "За избиране на общински съветници и кметове", чл.19, 20 и 21 под ред.

"Чл.19. Ал.1. За произвеждане на изборите за общински съветници и кметове се съставят отделни избирателни списъци в общинските съвети и населените места.

Ал.2. В списъците се вписват само лицата, посочени в чл.2, ал.3 от този закон."

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Чл.19. някакви допълнителни предложения? Мисля, че текстът е достатъчно ясен. Ако няма предложения, моля, гласувайте чл.19 на законопроекта. Гласувайте, господа!

Отново ми прави странно впечатление - много депутати в залата, а малко гласове, изписани на таблото.

204 гласа за, нито един против, 2 въздържали се. Чл.19 се приема.

Чл.20.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: С няколко уводни думи моля да имате предвид, че ние третираме въпросите за избиране на общински съветници и кметове, а не и за народни представители.

"Чл.20. Ал.1. В избирателните списъци не се включват българските граждани, пребиваващи в чужбина, и срочнослужещите във въоръжените сили.

Ал.2. Удостоверение за гласуване на друго място не се издава.

Ал.3. За произвеждане на втори тур на изборите за кметове, избирателните списъци се актуализират с имената на лицата, които в периода между двата тура прдобиват избирателно право."

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Има думата господин Желев.

КИРИЛ ЖЕЛЕВ: Уважаеми господин председателствуващ, уважаеми колеги, предлагам ал.3 на чл.20 да отпадне. Мотивите са следните. Преди няколко дни, когато обсъждахме законопроекта на първо четене беше направено предложение, добре си спомням, от господин Еленко Божков, като се има

предвид, че може да има втори тур, особено при прекия избор на кметовете да бъде насрочена още една дата. При условията, в които работим, е установена една единствена дата - 29 септември. При това положение ние няма да имаме възможността да реализираме втори тур, дори и при прекия избор на кметове.

Следователно необходимо е ал.3 да отпадне, след това да нанесем необходимите промени, като кандидатите за кметове се избират въз основа на относителното мнозинство, получено от действителните гласове. Това е предложението, което правя.

ПРЕДСЕДЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Има думата господин Праматарски за реплика.

АЛЕКСАНДЪР ПРАМАТАРСКИ: Смятам, че предложението, което господин Желев направи, е по същество ново и не би следвало да бъде обсъждано в този си вид, тъй като законът вече е гласуван на първо четене и минаваме по конкретните текстове. Това, което се предлага съществено променя съдържанието.

ПРЕДСЕДЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Прав сте. Вероятно и председателят на Законодателната комисия ще вземе отношение точно по този въпрос.

Има думата Димитър Куманов.

ДИМИТЪР КУМАНОВ: Уважаемо председателство, уважаеми колеги, имам забележка по ал.1 на чл.20.

С нея се изключват от участие в общинските избори срочнослужещите във Въоръжените сили. Това са десетки хиляди млади хора, които и без това нямат чувство за икономическа и социална стабилност. Би трябвало да се намери начин, например чрез даване на единодневна или двудневна отпуска тези хора да могат да гласуват в родните си селища. Това ще допринесе и за намаляване на миграционните процеси вътре в страната.

ПРЕДСЕДЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Благодаря ви, но малко трудно може да се осъществи това предложение, господин Куманов.

Има думата Васил Димитров.

ВАСИЛ ДИМИТРОВ: Смятам, че в ал.1 на чл.20 трябва да се добави "и моряците на плавателните съдове в чужбина", защото те също са от различни краища на страната. Бях направил това предложение на първо четене. Предлагам текстът да бъде интегриран тук.

ПРЕДСЕДЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Има думата господин Премянов.

КРАСИМИР ПРЕМЯНОВ: Съгласен съм, че законът е минал на първо четене и текстовете, които изграждат неговата конструкция, не могат да се ос-

порват. Те представляват своеобразни принципи, но чл.20, ал.3 е невъзможно да бъде приета от нас, защото в акта на Президента, с който бяха насрочени изборите, не беше предвидена възможност избори да стават и в друг ден. Фактически нашият дълбокоуважаван Президент предопредели, че ако евентуално мажоритарната система бъде възприета за произвеждането на избори, трябва да се приложи американският вариант на относителното мнозинство. В този смисъл ал.3 е безсмислено да се приема. Тъй като указът беше една от основите, върху които стъпвахме, когато трябваше да приемем идеите по закона, ние знаехме, че се явява принцип, против който ние не възразяваме. Затова е логично и непротиворечи на идеята, след като законът по принцип е приет, да бъде снета и да не се гласува.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Има думата господин Праматарски.

АЛЕКСАНДЪР ПРАМАТАРСКИ: Колеги, като казах, че по този начин се променя съществено текстът на предлаганата алинея, имам предвид следното. Става дума за това, че ако не бъде събрано необходимото мнозинство, се отива, така да се каже, на балотаж. В този случай ни се предлага нещо съвсем различно. Вместо двамата кандидати, събрали най-много гласове, които останат да стане кмет този, който има повече гласове от другия. Това е недопустимо. Във вски случай трябва да се отиде на балотаж и тогава да бъде решен въпросът. Това е едно съществено ново предложение, което по принцип променя испцата. Държа това предложение да не се обсъжда, тъй като не е направено на първо четене, и да продължаваме пататък по текстовете.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Има думата за реплика господин Димитър Кърстаниов.

ДИМИТЪР КЪРСТАНОВ: Не мога да разбера с какво основание господин Праматарски твърди тук пред тази уважавана и авторитетна аудитория, че непровеждането на втори тур на изборите за кметове било недопустимо. Една такава квалификация за мен е необяснима, защото един такъв принцип се прилага много широко в избирателните системи по света.

Един кратък статистически анализ на резултатите от втория тур в миналогодишните избори показва единозначно, че над 90 на сто от тези, които имат относително мнозинство в първия тур, печелят и втория. Именно тук бихме могли да посочим пример, който широко се прилага в Съединените щати, където при непровеждането на втори тур в много отношения се прилага именно принципът на относителното мнозинство.

Бих искал да подчертая също, че ако възприемем този подход, той в много отношения е значително по-евтин. Той съкращава почти наполовина разход-

дите за избор на кметове по системата, която сме възприели. Ние тръгнахме към предстоящите избори за народни представители, за общински съветници и кметове и с един такъв изключително сериозен и аргументиран за мен подход, а именно системата да бъде по-проста и с конкретното намерение изборите да бъдат по-евтини в тази изключително тежка икономическа обстановка, в която се намираме.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Има думата Илич Цветков. Моля всички да спазват 3-минутния регламент на изказване.

ИЛИЧ ЦВЕТКОВ: Колеги, искам да обърна внимание върху думите на преждеговоривния. Общо взето, неговите думи звучаха в унисон с всичко това, което се правеше в нашата икономика за тези 45 години. Отидем някъде, видим нещо, което ни хареса, примерно кола и решим, и жабата да влягне крак, да си подкове краката. Какво става? Тъй като искаме да бъде по-евтино, например искаме да си купим кола, дай да бъде по-евтино, да махнем три колела и да я купим без тях. Точно това е случаят с ал.3.

Искам да обърна внимание, особено на юристите върху ал.1. Много моля, недейте да подскочате! Смятам, че говоря по същество. Не влагам никакви политически моменти. Винаги съм се старал, поне когато съм тук, на тази трибуна, да не засягам никой. (*Оживление в мнозинството*)

Става дума за следното. В материала на чл.20, ал.1 се разглеждат избирателните списъци. Много ви моля, колеги, обърнете внимание! Става въпрос за избирателни списъци, а не за това, кой ще гласува, кой няма и как ще гласува. Именно затова смятам, че би трябвало срочнослужещите да не бъдат включени в ал.1 на чл.20. Един срочнослужещ може да бъде в отпуск. В такъв случай ще го лишим ли от правото да гласува по местоживееще, да не се възползва от своето право на глас? Би трябвало това да отпадне от тази алинея.

За другия въпрос, именно за българските граждани, които пребивават в чужбина, в случая не може да се гарантира, че те ще бъдат там и не се знае кои могат да бъдат включени в списъка. Срочно служещите всъщност имат постоянно местоживееще там, където са адресно регистрирани.

КРЪСТЮ ТРЕНДАФИЛОВ: Те няма да бъдат в отпуск.

ИЛИЧ ЦВЕТКОВ: Но те могат да бъдат в отпуска. Ако не бъдат включени в списъците, когато са в отпуска, няма да могат да гласуват. Тук не става дума да задължим Министерството на народната отбрана да ги пусне в отпуск и т.н., но някои ще бъдат в домашен редовен отпуск.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Ясна ви е идеята на господин Цветков. Възможно е част от тези срочнослужещи да са в домашен отпуск и тогава биха могли да гласуват, ако фигурират в списъка.

Има думата господин Владимир Манолов.

ВЛАДИМИР МАНОЛОВ: Уважаеми председателствуващ, дами и господа народни представители! Аз вече от нищо няма да се изненадам и виждам как наглостта на едно парламентарно мнозинство започва да деформира по определени начин текстовете на Избирателния закон. Това предложение, което направи колегата тук от Българската социалистическа партия, да отпадне възможността за втори тур, според мен представлява на базата на това, че не била определена дата за втори тур това е иenco, косто се опитва да преобърне с главата надолу този закон. Позоваването на факта, че на миналите избори 90 на сто от тези, които били спечелили изборите на първия тур, без да са преминали 50-процентната граница и на втория тур вече те са победили, според мен е един опит да се прехвърли топката по този начин, че на миналите избори, след като БСП спечели изборите, сега на тези ще се получи същото. (*Шум в залата*)

Затова аз правя едно процедурно предложение. Така или иначе, предлагам представителите на Българската социалистическа партия да изяснят от тази трибуна какво в този закон най-много ги устройва, да предложат тяхната редакция, да я гласуваме, за да не си губим времето, за да може действително да спазим датата 29 септември. Всичко останало представлява една недостойна игра, която прави все по-трудно и все по-неподносимо участието ни тук в тези заседания. Благодаря ви. (*Шум в залата*)

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Господин Еленко Божков има думата.

ЕЛЕНКО БОЖКОВ: Господин председател, моето изказване е свързано със запита на чл.20, ал.3, тоест с възможността за провеждане на балотаж на изборите за кметове. Аргументите ми са следните.

Първо, къде и кога процесуално е установено, че в указите на държавния глава за общински избори трябва да се сочи денят за балотажа.

Второ, в чл.5, който вече е приет, в ал.5 се казва следното: "Кметовете на общините и кметът на гр. София се избират пряко от избирателите на община-та съответно на гр. София", но не е казано, че това става само в един тур. Тоест предполага се провеждането на балотаж.

Трето. Чл.6, ал.1, който също беше приет въпреки моето възражение тогава, че трябва да стане за два дни, гласи следното: "Изборите се провеждат в един неработен ден за цялата страна", но не в един-единствен неработен ден за цялата страна.

Така че аз не виждам основания за отпадането на ал.3 на чл.20.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Господин Савов имате думата.

СТЕФАН САВОВ: Уважаеми господин председателствуващ, уважаеми колеги! Вземам думата като съпредседател на парламентарната група на Съюза на демократичните сили. Искам просто да обърна внимание на Българската социалистическа партия. Уважаеми госпожи и господа, начинът, по който се поставят непрекъснато въпроси, които искате действително да си отстоите с вашето сегашно мнозинство и мнозинството в бъдещото Народно събрание, е недостоен. Не може, представете си, след като имаме институцията председател на общински съвет, зад който ще стоят гласовете на общинските съветници и едно мнозинство, да избираме кметове, представете си на София кмета, при тази раздробеност на политическите сили не може да бъде човек, който е избран 25 на сто. Вие това присмате ли го за демократично? Или само това е начин, просто използвайки раздробеността на силите, да си налагате вашето желание? Така както вчера беше за българите в чужбина.

Аз действително от името на нашата група казвам, че това е недостойно, това е начин непрекъснато да се блокира процесът на Избирателния закон. Не може да искаме кмет на градове като София, Варна и т.н., да не говорим за по-малките градове, да бъдат избрани с 25-30 на сто и тези хора да бъдат уважавани.

И моля ви се, стига от партията, която докара България до просепка тоягата, се е говорило за пестене на средства.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Има думата господин Премянов.

КРАСИМИР ПРЕМЯНОВ: Понеже аз наистина не искам да бавим приемането на закона, няма да говоря коя сила вдига цените и темповодни. Това е популизъм. Но искам да кажа на господин Савов, учудва ме, че вие варирате с един и същи аргументи в защита на различни принципи и подходи. Вие твърдяхте, че изборите се налагат, и вие сте главният фактор в това отношение, защото е безспорно, че съответствието в този парламент не отговаря на съответнието на силите в обществото. И аз не мога да разбера, ако вие сте били искрини в тези твърдения и не сте манипулирали с общественото мнение, какво ви притеснява вас сега този вариант, който е изпробвана система в Америка. Може би не уважавате демократизма на американската избирателна система? Кажете го! (*Шум в залата*)

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Има думата господин Узунов.

АТАНАС УЗУНОВ: Уважаемо председателство, уважасми народни представители!

Първо, трябва да наделес разумът, тъй като ние с приемането на този закон действително започнахме да гласуваме текстове, които нямат нищо общо с демокрацията, за която сме се събрали тук. В това отношение на всички ни е известна историята как и колко протестирахме тогава, когато не гласуваха военнослужещите. Сега изведенъж ни идва по-удобно да режем този клон и този младеж да няма определени права за местно управление. Той работи, той служи на тази Република в определен град и той има отношение към този кмет, където служи.

Второто нещо. По точка 3. Ние миналата година приемахме, че трябва да бъде най-авторитетната личност тази, която е кмет на това населено място. Сега изведенъж решаваме, че можем да го приемем с 15-20 или 30 на сто. Може ли това да се приеме за нормално, уважаеми господа и дами? Един кмет, зад който не стоят повече от 60 на сто, той не е никакъв кмет. Това е един чиновник. И аз ви предлагам да се размислите добре и трябва да правим втори тур, щом се наложи, но той трябва да събере повече от 50 плюс 1.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Има думата за реплика господин Каракачанов.

АЛЕКСАНДЪР КАРАКАЧАНОВ: Господа, уважаеми председателствуващи, уважаеми народни представители! Аз искам съвсем кратка реплика да направя най-вече към господин Премянов, който репликира господин Савов. Аз съм съгласен с това, което каза господин Савов, независимо, че той го каза досът емоционално. Но това, което вие предлагате, на практика няма да е полезно за никого - нито за БСП, нито за СДС. Най-малко за хората ще е полезно да няма втори тур с балотаж. Защото това ще даде основание на политическите сили да правят просто мръсни игри. Тоест при представяне на две добри кандидатури от двете страни веднага ще започнат игри за поставяне на най-различни подставени лица, които да смъкнат процентите. И вместо да се намери най-добрият кандидат, ще се получи така, че ще се прокарват кандидатури, които нямат наистина никаква тежест сред обществото. Нека да пресечем тази възможност, защото ние не сме Америка. Тук не са две партии, тук са много повече в момента. Плюс това обществото е разделено. Аз предлагам просто да отхвърлим това предложение и да продължим.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Госпожа Митева има дума-та.

МАРИЕЛА МИТЕВА: Първо, за гласуването на срочнослужещите. Аз искам да ви помоля да не разглеждате този въпрос по принцип и извън времето и пространството. От много текстове в този закон става ясно, че той ще важи само за тези избори. Едва ли някой друг парламент ще тръгне да прави еднов-

ременно местни и парламентарни избори в един ден. В конкретната ситуация от Министерството на народната отбрана в Законодателната комисия заявиха, че сегашният набор, който се уволянява през септември, ще участва в изборите в поделенията и едва след изборите ще бъдат приети новите войници, новите срочнослужещи.

Следователно войниците, които сега са в поделенията, старите войници няколко дена след изборите ще напуснат това поделение. Редно ли е те да определят кой ще бъде кметът на населеното място, което те след няколко дни ще напуснат? Според мен това не е справедливо.

Що се отнася до избора на кметове. Аз не приемам обвиненията срещу Българската социалистическа партия, че иска системата на относителното мнозинство в своя полза. Ние сме поставени пред една конкретна ситуация, която не е плод на действията на Българската социалистическа партия. Президентът е насочил избори само в един ден. В досегашните текстове на закона не БСП отхвърли предложението на Еленко Божков за втори ден на изборите в случаите на балотаж. Ако искате, аз ви предлагам, този текст да бъде гласуван по-късно, когато Законодателната комисия приведе в съответствие и другите глави на закона в зависимост от тази възможност - да има или да няма балотаж. И заради това ви моля да прекъснем сега дискусията по ал.3, да не я гласуваме и да се върнем на идващо по-късно, заподобено тя ще рефлектира върху целия закон.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Има думата за процедурно предложение господин Величков.

АЛЕКСАНДЪР ВЕЛИЧКОВ: Най-напред само с едно изречение искам да кажа, че със своята позиция Българската социалистическа партия ще постигне само онова, което не иска - сплотяване на опозицията за местните избори.

Процедурното ми предложение е следното. Настоявам Бюрото да прочете добре чл.98 от правилника, където е записано: на второ четене Великото Народно събрание обсъжда и гласува законопроектите текст по текст, като се признае върху писмени предложения за изменения и допълнения.

Аз настоявам да се прекъсне тази прерия и Бюрото веднага да се върне върху редсите на правилника.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Това се каза вече, господин Величков. Благодаря Ви.

Има думата господин Джеров. Очевидно ясни са позициите: очертаха се две становища.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Има много предложения във връзка с един текст, който е сравнително ясен, и не трябва да създава толкова проблеми.

Първо, по ред на предложението да отпадне ал.3 на чл.20. Тя трябва да остане от чисто юридическа гледна точка. След като има мажоритарни избори, трябва да се създаде възможността и за второто гласуване. Дали то ще се произведе или не, не в този избирателен закон ние ще го кажем. Трябва да се създале възможността да го има. Какво ще стане при втория тур? Предлагам да остане текстът така, както е предложен от Законодателната комисия.

Господин Куманов предлага срочнослужещите във въоръжените сили да не се изключват. Още в началото ви обърнах внимание, че този текст за разлика от тези преди 19-и се отнасят за гласуване и за избиране на общински съветници и кметове. Дискутирахме в Законодателната комисия заедно с представители на ръководството на Министерство на от branата, че тези военнослужещи са случайни в момента в съответното населено място. Те нямат отношение и не би трябвало с техните гласове да се натежи в една или в друга посока. И затова те трябва да бъдат изключени от възможността да гласуват в този момент. Още повече, че в настоящия случай тези младежи ще бъдат още 2 или 3 дена там. А следващия набор няма да бъде там. Много моля да остане в закона така, както е предложено.

ИЛИЧ ЦВЕТКОВ (от място): А когато са в отпуск?

ПРЕДСЕДЕТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Господин Джеров, по ал.1 се поставя въпросът, как биха могли да гласуват срочно служещи, които са в домашен отпуск или в неколкодневен отпуск и които са в населените места, където живеят? Ние не би трябвало да ги лишаваме от това тяхно право.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Вижте, нека продължа мисълта си. Отпуска на всички военнослужещи в един ден не може да се дава, защото това означава българската армия да не съществува 2-3-4 дена. Това е абсурд и затова не бих приел това предложение, което също беше направено тук.

Другото предложение, на косто господин Глушков спира вниманието ни.

ПРЕДСЕДЕТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Господин Цветков направи това предложение.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Ако те се върнат, ако случайно имат отпуска в този ден и се върнат в родното си място, струва ми се, че няма да има никаква пречка те да бъдат вписани, защото те поначало са адресно регистрирани и са жители на съответното място. Така че от тази гледна точка няма да има пречка.

ПРЕДСЕДЕТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Да, това решава проблемът.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: По принцип не се включват, за да правим бройки за негласували.

Следващото предложение беше формулирано от господин Димитров - моряците в плавателните съдове в чужбина. Има логика, има разум и те да бъдат приравнени в случая да не гласуват към граждани, пребиваващи в чужбина и към срочнослужещите. Междурено обаче се постарахме да намерим някаква редакция, защото не можем да кажем "моряците". Не звучи нито правно, нито изчерпваме категорията, нито казваме нещо повече. Аз бих поставил този въпрос на гласуване. При положение, че народните представители приемат и тази категория да не бъдат включени в избирателните списъци, ще моля да се включи в чл.20, ал.1 следната формулировка: "Български граждани, включени в екипажите на плавателните съдове под български флаг, отсъствуващи от страната." Тази редакция би била по-прецизна, по-точна, по-конкретно обхващаща възможностите.

ПРЕДСЕДЕТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Да се добави към ал.1?

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Да, към ал.1 след "граждани, пребиваващи в чужбина", без значение на второ или трето място.

Други предложения за поддръжане на ал.3, поддръжка ...

ГЕОРГИ ХИНЧЕВ (от място): Тези екипажи винаги отсъствуват от страната, но това не е чужбина.

ПРЕДСЕДЕТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Вашето предложenie е да се гласува чл.20 ...

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Така, както е предложено от Законодателната комисия без промени за гласуване и след това допълнително добавката.

ПРЕДСЕДЕТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: За българските моряци.

Уважаеми колеги, чухте предложението на председателя на Законодателната комисия. Поставяме на гласуване чл.20.

ИЛИЧ ЦВЕТКОВ (от място): Нека за срочнослужещите да гласуваме отделно.

ПРЕДСЕДЕТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Гласувайте чл.20 така, както е предложен в законопроекта. Моля, гласуваме чл.20. Гласувайте, господа!

ВЕЛКО ВЪЛКАНОВ (от място): Да се прочете отново.

ПРЕДСЕДЕТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Имате го пред себе си.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Гласуваме без изменение чл.20, така както е предложен от Законодателната комисия.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Гласувайте, господа! При 166 народни представители гласували за, 18 против и 22 въздържали се, чл.20 се приема.

Чл.21.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Има още нещо по чл.20, господин председател. Предложи се към чл.20, в ал.1: "В избирателните списъци не се включват български граждани" - I категория - пребиваващи в чужбина и срочнослужещите, II категория - да се включват и "български граждани, включени в екипажите на плавателните съдове под български флаг, отсъствуващи от страната."

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Гласуваме, колеги, това допълнение към ал.1 на чл.20. Гласувайте, ако обичате.

ИЛИЧ ЦВЕТКОВ (от място): Това е въпрос на включване в избирателните списъци, а не кой ще гласува.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Моля Ви, господин Цветков. Гласуваме предложението за включване на този текст към ал.1.

СТЕФАН НЕШЕВ (от място): Някой няма ли да каже нещо против? Вие го предлагате, а ние трябва да го гласуваме. Защо?

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: То беше коментирано.

СТЕФАН НЕШЕВ (от място): Например моряците, които са от Варна ще гласуват за кмет на Варна, тези, които са от Бургас - за кмет на Бургас, тези, които са от Русе - за кмет на Русе и т.н. Какво толкова сложно има?

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Гласувайте, господа!

При 135 народни представители гласували за, 43 против и 17 въздържали се, тази добавка към ал.1 на чл.20 се приема.

Господин Ескенази искане думата да обясни отрицателния си вот.

ИЛКО ЕСКЕНАЗИ: Уважаеми колеги, възползвам се от правото си да обясня моя отрицателен вот, още повече, че вече от залата беше споменато, че текстът не беше достатъчно коментиран.

Моряците, които се намират на кораби, са съвършено различна категория от срочнослужещите. Те са тясно свързани с града, в който повечето от тях живеят, а другите, дори и да не живеят, са свързани с едно предприятие, което е на територията на този град.

Така че моряците, които са на кораби, регистрирани във Варна, съвсем не са безразлични към въпроса, кой ще бъде кметът на Варна. Съответно, разбира се, това важи и за Бургас, и за Русе и т.н.

И следващият момент, на който искам да обърна внимание, е че организационните трудности по този въпрос няма да бъдат много по-големи, след ка-

то вече се реши, че тези моряци ще гласуват за народни представители. Значи ще се създаде на тези кораби, които се намират извън страната, организацията, ще бъдат дадени бюлетини за народни представители и не представлява толкова трудност да има бюлетини и за общински съветници и съответно за кметове.

Така че категорично възразявам срещу цялата тенденция, която съществува от вчера, да бъдат орязвани категории граждани под различни предлози да гласуват.

Благодаря.

ПРЕДСЕДЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Господин Джеров, продължаваме.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Продължаваме с чл.21 "За неурядените въпроси по този раздел се прилагат правилата за избиране на народни представители по предходния раздел." Единствена алинея, единствено изречение.

ПРЕДСЕДЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Текстът е ясен. Има ли някакво предложение по него? - Няма.

Гласуваме текста на чл.21. Гласувайте, господа!

189 гласа за, 7 - против, 3 въздържали се. Член 21 се приема!

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Продължаваме с глава трета, която можете да намерите отбелязана там, където пише отгоре, от лявата страна "Приложение", с дата 6 август 1991 г.

"Глава трета

Избирателни райони

Раздел първи

ЗА ИЗБИРАНЕ НА НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ

Чл.22. Ал.1. За произвеждане на избори за народни представители територията на страната се разделя на 31 избирателни района, в това число три за град София и два за бившия Пловдивски окръг. Останалите избирателни райони съвпадат с границите на бившите окръзи.

Ал.2. Централната избирателна комисия определя границите на избирателните райони, тяхното наименование и номерацията им най-късно 50 дни преди изборния ден.

Ал.3. Централната избирателна комисия определя броя на мандатите за всеки избирателен район въз основа на единна норма на представителство за цялата страна в зависимост от броя на населението.

Ал.4. Изборните книжа се утвърждават от Централната избирателна комисия по предложение на Министерския съвет най-късно 50 дни преди изборния ден."

Това е съдържанието на чл.22, господин председател.

ПРЕДСЕДЕТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Чл.22. Има думата господин Бъчваров.

ВЕНЦИСЛАВ БЪЧВАРОВ: Благодаря Ви, господин председателствующац. Моето предложение е чл.22, ал.1 да гласи така: "За произвеждане на избори за народни представители територията на страната се разделя от Централната избирателна комисия на избирателни райони с единакъв брой кандидати."

Моите съображения са следните. Първо, ако ние разделим така, както се предлага, на 31 избирателни района, ние рискуваме да имаме 6 избирателни района с по 4 души кандидати и да имаме 8 избирателни района с по 12 души кандидати. Очевидно разликата в броя на кандидатите е огромна за различните райони. Различен брой проценти ще стоят зад различен брой избрани кандидати. Оттук нататък следва печалната равносметка, че в избирателни райони, където ще имаме по 4 души кандидати, едва ли ще се намерят поне двама души кандидати, които да получат при това разделение на политическите сили по 25 на сто, за да бъдат избрани. И голяма част от гласовете ще отидат неоползотворени в Централната избирателна листа, когато е редно, колкото се може повече кандидати, да бъдат избрани от своите регионални листи.

В този смисъл, за да има справедливост, би следвало, разбира се, това не е съвсем лесно, но не е и трудно да се осъществи, да стане едно прерайониране. И затова нека да фиксираме тази цифра в избирателния закон, още повече, че понятието "бивш окръг" не бива да съществува в един закон.

ПРЕДСЕДЕТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Благодаря.

Господин Виденов поискава думата за кратка реплика.

ЖАН ВИДЕНОВ: Уважаеми колеги, споделям мнението на колегата Венцислав Бъчваров, че е необходимо максимална част от мандатите да бъдат реализирани в избирателните райони, съвпадащи с територията на бившите окръзи. Но проблемът за процента на мандатите, които ще останат за реализиране от Централната избирателна листа, не може да се реши дори частично с някакво изравняване на броя на избирателите или на броя на населението в избирателните райони, които сега ще определим. Този въпрос зависи изключително от начина, по който ще се разпределят гласовете между партиите и коалициите и независимите кандидати, участващи в гласуването. Колкото е по-голям този въпрос, колкото е по-голямо това разпръскване, толкова по-голям брой мандати ще бъдат реализирани чрез централната листа и обратно.

Така че нека не аргументираме искането за изравняване броя на избирателите в отделните избирателни райони с това съображение. Бихме могли да мислим за това по-голям да бъде броят на избирателните райони, без да се изравнява броят на избирателите в тях, защото това е възможно и ненужно с оглед листите да бъдат по-кратки. Това аз бих подкрепил. Но другото е просто безмислено, няма да ни даде нужния резултат. Нека да не го обсъждаме.

ПРЕДСЕДЕТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Господин Стайнов има думата.

СТЕФАН СТАЙНОВ: Господин председателствуващ, уважаеми дами и господа народни представители! Аз подкрепих принципа на избирателно райониране при обсъждането на законопроекта на първо четене, подкрепям го и сега. Имам предвид окръжния модул.

При първо четене направих две забележки, които не са взети под внимание, и затова си позволявам още веднъж да спра вниманието ви върху тях.

Първо, по отношение на ал.1. Мисля, че е необходимо в края на изречението, след окръзи да се постави запетайка и да се продължи със следния текст: "съответно коригирани с укази и закони след закриването на окръзите", тъй като с укази на Дуржавния съвет и със Закона за административно-териториални промени от 1987 г. отделни общини от бивши окръзи са прехвърлени към други области. Ако това прецизиране не се направи, могат да последват чисто практически затруднения.

Втората ми бележка се отнася до ал.3. Няма да чета цялата алинея. Става дума за единната норма на представителства за цялата страна. Тя като правило има толеранс, тъй като тя не може да бъде абсолютизирана, и обичайно е избирателния закон да определи този толеранс. Затова, когато се водеха предварителните дебати, аз направих предложение, за съжаление констатирам, че то отново не е взето под внимание, да се обсъди реално проведено на този принцип райониране, да се види какъв е толерансът, който се получава, и да се скрепи със закон. Сега мога да ви кажа, че варира между 12 и 13 на сто, но това мое становище има чисто информативна, но не и законодателна стойност.

ПРЕДСЕДЕТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Има думата господин Желев.

КИРИЛ ЖЕЛЕВ: Уважаеми колеги, като имам предвид обстановката, в която работим, че е насрочена и датата за провеждане на изборите, предлагам да напесем корекции в ал.2, 3 и 4 по отношение дните, свързани с утвърждаването на изборните книжа, определяне броя на мандатите и границите на избирателните райони.

Предложениета ми са следните: По ал.2: "Централната избирателна комисия определя границите на избирателните райони, тяхното наименование и номерацията им най-късно 40 дни преди изборния ден." Имам предвид, че в съмия закон границите на избирателните райони в известен смисъл са уточнени, тяхното наименование трябва само да се определи и номерацията, и смятам, че това няма да представлява проблем за Централната избирателна комисия.

Ал.3: "Централната избирателна комисия определя броя на мандатите за всеки избирателен район въз основа на единна норма на представителство за цялата страна в зависимост от броя на населението, най-късно 40 дни преди изборния ден." Предложението ми е в зависимост от методиката да предвидим възможност освен зависимост от броя на населението това да бъде и зависимост от броя на действителните гласове. Да се допълни "най-късно 40 дни преди изборния ден".

И по ал.4: "Изборните книжа се утвърждават от Централната избирателна комисия по предложение на Министерския съвет най-късно 40 дни преди изборния ден."

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Има думата госпожа Ботушарова.

СНЕЖАНА БОТУШАРОВА: Уважаеми господин председателствуващ, уважаеми колеги народни представители! Искам да предложа на вниманието ви следните съображения.

Така, както е предложен текстът на чл.22, ал.2, 3 и отчасти и ал.4, процедурата не е точна. Става дума за оформянето на границите на избирателните райони, номерация, както и мандати. Искам да припомня, че при първото четене, когато е приет проектът, тези текстове не фигурираха така. Те бяха направени в едно междуинно обсъждане от работна група и не бяха добре обсъдени в Законодателната комисия. Така, както е предложена редакцията, Централната избирателна комисия да ги определя, не е възможно. Този колегиален орган, не малък на брой, не може да извърши това. Редио е някой да предложи на Централната избирателна комисия границите, наименованията, номерацията и евентуално броя на мандатите и те да бъдат утвърдени.

Искам да ви върна към практиката, която беше приложена миналата година. Вярно е, че тогава Президентът не се наричаше доктор Желев и на него бяха предоставени тези правомощия. В отделни разговори стана дума, че изрично не е предвидено правомощие за Президента да извършва известна организационна дейност по изборите. Но аз се питам нима основната му функция на държавен глава и лице, което олицетворява единството на нацията, не дава възможност тези организационни правомощия да бъдат осъществени от

него? Искам също да ви напомня, че Централната избирателна комисия ще бъде също един политизиран орган, който ще налага по силата на това коя политическа сила има мнозинство в него една или друга избирателна география. В интерес на това изборите да бъдат наистина честни и да няма манипулации всички ние имаме интерес да не допускаме такова съмнение.

Ето защо ви предлагам към организационните правомощия за формирането на границите на избирателните райони, броят на мандатите, както и изборните книжа, да се предоставят на Президента.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Има думата за реплика господин Желев.

КИРИЛ ЖЕЛЕВ: Уважаеми господин председателствуващ, този въпрос го обсъждахме в Законодателната комисия, където аз присъствах, въпреки че не съм нейн член. Съгласно Конституцията на Република България, чл.98 Президентът на Републиката насрочва избори за Народно събрание и органи за местно самоуправление и определя датата за провеждане на национален референдум, когато за това има решението на Народното събрание. Никъде в правомощията в чл.98 не фигурират тези лица, които се предлагат в настоящия момент да му бъдат делегирани като права. Предлагам да не поставяме в нещовка ситуация Президента на Републиката, който да прави нарушения на Конституцията.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Има думата господин Марков.

ПЕТЬР МАРКОВ: На всички колеги е разладен проектът на Закона за административно-териториалното деление на Република България, изготовен от Комисията за административно-териториално устройство и местните държавни органи. Ще направя една аналогия. В чл.4 тук е записано: "Промсните в териториалния обхват на общините, околиите, областите се утвърждават с указ на Президента на Републиката по предложение на председателя на Министерския съвет и т.н.". Съгласете се, че когато Президентът утвърждава области и околии, това в известна степен има много по-голямо право, обществено и държавно значение, отколкото границите на избирателните райони. Така че не виждам защо, непрекъснато отстъпваме от предишния избирателен закон, който в много отношения беше по-демократичен. Това се видя и вчера с вота от Народното събрание нашите граждани в чужбина да не могат да участвуват в изборите - това, което съществуваше в стария избирателен закон.

Нека вървим към един достатъчно добър избирателен закон, който да не създаде условия след изборите нашата държава отново да бъде изправена пред възможност за неприятни моменти.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Има думата господин Еленко Божков.

ЕЛЕНКО БОЖКОВ: Господи народни представители, по чл.22, ал.1, ще се въздържа от коментари, само ще спомена, че създаването на 31 многомандатни избирателни райони, господа, е компромис с пропорционалната избирателна система и го направихме ние. Това засилва определено мажоритарният елемент в изборите за народни представители.

Категорично поддържам изказалите се колеги, че в ал.2, 3 и 4 правомощията, които се дават на Централната избирателна комисия по отношение на изборната география, книжата и мандатите в избирателните райони, трябва да се предоставят на Президента на Република България.

Господа, мотивът, че тези правомощия не влизат в тези, изброени в Конституцията на Република България, не е достатъчно основание. Тези правомощия могат да му бъдат дадени чрез приемането на настоящия закон с подходящи текстове в него.

Веднага искам да спомена следното. В чл.3 става въпрос за представителство на плятата страна в зависимост от броя на населението. Много моля, господин председател, тук трябва да стане ясно какъв е критерият за изчисляване на населението - кое ще вземем: преброяването от 1985 г. ли? Процесите в страната са динамични. Имахме няколко миграции, дължани се на различни причини. Сега демографската ситуация в страната е съвсем различна. Ако ползваме данните на Централното статистическо управление, ако се ползвате от Президента или от този, който е упълномочен да извърши районирането по население, дали няма да бъдат отворени те след това? Много ви моля да се предвиди конкретизиране на определянето на населението. Иначе според мен определянето на районите по броя на населението е справедливо. Благодаря ви.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Господин Близнаков има думата.

НИКОЛАЙ БЛИЗНАКОВ: Уважаеми колеги, аз искам да подкрепя предложението на комисията относно сроковете, за избирателните райони, за мандатите и за изборните книжа. Това предложение на господин Желев от Българската социалистическа партия за едно прецизиране на сроковете до 40 дни ще означава създаването на един невероятен хаос между 30-ия и 40-ия ден. В тези 10 дни ще трябва да се решат почти всички проблеми по представянето на кандидатурите и аз се опасявам, че може да стигнем до едно дори проваление на изборите при един толкова сгъстен, пресиран срок. Затова активно искам да ви призовава да подкрепим предложението на комисията за 50 дни, имайки

предвид, разбира се, и факта, че не законът трябва да се съобразява с един президентски указ, ако се наложи, а по-скоро обратното.

По отношение на ал.3 имам и едно друго предложение. Броят на мандатите да се определя не съобразно броя на населението, а съобразно броя на гласоподавателите в избирателния район.

ПРЕДСЕДЕТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Господин Ескенази има думата.

ИЛКО ЕСКЕНАЗИ: Само с няколко думи по отношение на правната обосновка дали може Президентът да предлага районирането на страната с оглед на изборите или не. Аз съм изненадан от интерпретацията, която господин Желев направи на Конституцията, тъй като елементарно правило е, че Конституцията определя правомощията на органите и не може със закон да бъдат изземани правомощия на даден орган, или пък да му бъдат давани правомощия, които по Конституцията са далени на друг орган. Но оттам винаги естествено е, че законът дава допълнителни правомощия, които по Конституцията са далени на друг орган. Забележете колко закона бяха приети досега, в които се казваше, че се създава еди-какъв си орган, министър-председателя посочва еди-колко си члена, Президентът посочва еди-колко си члена. Къде с казано например, че точно Централната избирателна комисия трябва да определи тези райони. Няма го в Конституцията. Така че такава интерпретация, че щом като няма изрично това правомощие, то не може да бъде дадено, е просто абсолютно правно несъстоятелно.

Що се касае вече за конкретното предложение, то трябва да бъде преценено с оглед на конкретните условия. Не бива да се създава впечатлението, че по отношение на районирането законът ще се съобразява с това кой е президентът на страната. Това беше правилно изтъкнато според мен. Миналата година беше един, затова трябваше да определя, тази година е друг, той няма да определя. Просто това е несериозно, това създава впечатление, че се прави един конюктурен закон, какъвто всички политически сили декларират, че не правят.

И най-накрая според мен, след като се възприема принципът, че навсякъде трябва да има баланс и едно, така да се каже, уравновесяване между властите, за мен е целесъобразно да се поддържа предложението, което беше направено от госпожа Ботушарова, така че никой да не може да решава по окончателен начин този въпрос. Балансът винаги е по-добър, отколкото едностранините решения.

ПРЕДСЕДЕТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Има думата за изказване господин Премянов.

КРАСИМИР ПРЕМЯНОВ: Аз искам да направя предложение за промяна на сроковете, които са посочени в ал.2 и да подкрепя предложението за промяна на ал.4. Обяснимо е, че ако приемем срока от 50 дни, това значи от утре Централната избирателна комисия да е налице и да е в състояние да определи избирателните райони и да е налице избирателен закон. Разбирате, че това не е възможно. Предлагам срокът да бъде 40 дни, в който ще има възможност Централната избирателна комисия да определи границите на избирателните райони.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Тоест Вие подкрепяте предложението на господин Желев.

КРАСИМИР ПРЕМЯНОВ: Да.

Второ, спорът беше налице на всички етапи, преди да бъде внесен тук - кой да определя избирателните райони. Налице бяха две мнения, сега те се дублират, повтарят се едни и същи аргументи. Очевидно е, че сме изправени пред ситуация, в която няма да можем да се срещнем и да доведем до хармония различните мнения. Затова предлагам, както е процедурно прието, да се приеме с приоритет да се гласува първият вариант, който е предложен от Законодателната комисия, и след това предложението на госпожа Ботушарова, което беше подкрепено от Илко Ескенази. Иначе губим време и вървим много бавно по приемането на закона.

Моето предложение е и процедурно. Да прекратим дискусията по този член и да преминем към нейното гласуване.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Господин Трендафилов има думата.

КРЪСТИО ТРЕНДАФИЛОВ: Уважаеми колеги, намаляването на срока на 40 дни е просто невъзможно. Ние не можем за 10 дни да направим цялата организационна подготовка на изборите. Това просто е невъзможно. Още повече, че ние влизаме в противоречие с пристите текстове преди това за 60 дни. Вярно е, че влизаме в разрез с назначената дата от Президента, но другото е също недопустимо.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Господин Андреев искаше думата.

АНДРЕЙ АНДРЕЕВ: Уважасми колеги, аз не знам как си представят тези наши колеги, които искат да се намали срокът на 40 дни, но това е невъзможно по технологични и технически причини. Не могат да бъдат съставени общински комисии, районни комисии, секционни комисии за 5 дни. Не могат да се изградят секциите. В това време трябва да се издигнат и кандидатурите. То-

ва е просто технически и технологически, още един път повтарям, невъзможно.

Затова, ако ни притесняват сроковете на президентския указ, би следвало той да се съобрази с възможностите и да се промени датата евентуално до 12 или 13 октомври. Така че не бива от датата, на която са насрочени изборите сега, да правим неща, които въобще технически са невъзможни. Затова ви моля да не се приема това предложение за намаляване на срока за избирането на Централната избирателна комисия.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Красен Станчев има думата.

КРАСЕН СТАНЧЕВ: Уважаеми господин председателю, уважаеми народни представители! Искам да ползвувам правото си на реплика по отношение на господин Премянов.

Първо, срокът от 40 дни е абсурден - и технически, и всички други аргументи, които изказа господин Андреев. Защото не е възможно да се проведат изборите при по-малки срокове, още повече, че вие изхождате от аргумента за неконституирането на Централната избирателна комисия.

Влиният на аргументация, която следващие господин Премянов и говорилите преди него от страна на Българската социалистическа партия, има едно противоречие. Така че аз се изказвам и против предложението да се прекъснат дебатите специално по този член. Противоречието се състои в това. От една страна, се въвежда аргументът, че Централната избирателна комисия ще разпредели най-справедливо, от друга страна, господин Премянов налага нов срок. Така или иначе, аз смяtam, че най-силният аргумент за предложението на госпожа Ботушарова, предложение, което беше подкрепено от почти всички народни представители, изказали се от дясната страна на залата, е в това, че в края на краицата с определянето на географията на изборите от Президента е ясно кой отговаря за определянето на тази география. Централната избирателна комисия е колективен орган и той не може да носи само колективна отговорност. Така ще стане и със следващите избори - отново ще се търси кой е виновен за географията на изборите. Президентът е отговорната личност, която представя единството на нацията и тази личност трябва да определи географията на изборите. Не трябва, смяtam, отново да се разделя залата по този начин, по който вчера беше разделена, а именно Социалистическата партия да наложи с мнозинството си един текст.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Господин Джеров ще направи едно предложение. Моля ви за внимание.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Уважаеми колеги, виждате че навлизохме в една проблематика, която не трябва да се решава тук, в момента. Говорим за срокове. Това не са само срокове в чл.22, те трябва да бъдат съчетани и с другите срокове. И с оглед на това да направим една проверка на другите срокове, за да не се влиза в противоречие с другите текстове, моля гласуването на чл.22 да бъде отложено за следобед. Сега да преминем към разглеждане на чл.23.

ПРЕДСЕДЕТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Това е разумно предложение. Моля да гласуваме това предложение и да дадем възможност на комисията да обсъди малко по-спокойно проблемите, които възникват очевидно и които са сложни.

Гласуваме предложението за отлагане на обсъждането и гласуването на чл.22 за следобед или утре.

Със 167 за, 19 против, 12 въздържали се предложението за отлагане обсъждането и гласуването на този член се приема.

По-нататък, господин Джеров.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Чл.23, включен в раздел II, със заглавие "За избиране на общински съветници и кметове".

"Чл.23. Ал.1. Територията на всяка община и на град София представлява един многомандатен район за избиране на общински съветници и един многомандатен за избиране на кмет.

Ал.2. Територията на всяко населено място представлява едномандатен район за избиране на кмет."

Това е съдържанието.

ПРЕДСЕДЕТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Да, текстът е ясен. Има ли мнения?

Имате думата, господин Темелков.

НЕНКО ТЕМЕЛКОВ: Благодаря господин председателствуващ. Аз бих искал в ал.1 да се внесе една по-голяма яснота, тъй като не става ясно в общините на територията на гр. София дали ще се провеждат избори и дали те сами по себе си ще представляват многомандатен район за избиране на общински съветници и на кметове.

Ето занапредлагам текстът на чл.23, ал.1 да придобие следния вид: "Територията на всяка община, включително и общините в гр. София, както и на гр. София като цяло, представлява един многомандатен район за избиране на общински съветници и един едномандатен за избиране на кмет." Мисля, че с това се внася по-голяма яснота в текста и не оставяме съмнение, че ще запазим временните изпълнителни управи в общините в гр. София.

ПРЕДСЕДЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Господин Трендафилов ще кажете своите съображения.

КРЪСТЮ ТРЕНДАФИЛОВ: Дължа да направя едно пояснение на господин Темелков. В Закона за местното самоуправление и местната администрация е предвидено в предстоящите избори в София и в градовете с население над 300000 души да се избира само общински съвет, тъй като има предложение за райониране на тези градове, а функциите на районите и техните самоуправляващи се органи не са определени. И заради това сега се предлага да се избират само общински съвети в тези градове. В този смисъл избори за 24-те общини на София няма да се произвеждат, а ще се произвеждат избори в крайградската зона и за София-град.

ПРЕДСЕДЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Благодаря Ви, господин Трендафилов.

Има думата господин Андреев.

АНДРЕЙ АНДРЕЕВ: Уважаеми колеги, аз имах един път възможност, сега се налага отново да повдигна този въпрос. Ние гласуваме един закон, преди да сме разбрали за какви органи ще гласуваме. Най-напред трябваше да приемем Закона за местното самоуправление и да знаем какви органи ще създават и тогава да изгответим съответния закон. Сега обаче ние правим Закон за избиране на народни представители, общински съветници и кметове, без да знаем какви органи ще избираме.

Освен това в ал.2, която се предлага, територията на всяко населено място да представлява един многомандатен район, разберете, че това не е вярно. Просто не знам - една грешка, допусната в понеделник, води в целия закон нататък повторяне на същата тази грешка, която няма нищо общо с действителността. Кметството не представлява едно населено място. В едно кметство може да има и десет населени места, а така, както сега се предлага, че едно населено място представлява един едномандатен район, това би означавало, че едно населено място, примерно с 10 человека, ще представлява единомандатен район и ще избира кмет.

Затова аз имам едно предложение, в края на краицата иска в Законодателната комисия заедно с Комисията по административно-териториално устройство и местните държавни органи да уточним тези неща и това, косто се допусна като грешка при гласуването в понеделник, да се промени. Вместо "населено място" да си дойде точната дума, която е "кметство". И оттам нататък всичко се оправя.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Благодаря Ви. Аз мисля, че по този въпрос и вчера доста се спореше. Господин Трендафилов, искате ли нещо да кажете? Мисля, че не е необходимо.

КРЪСТЮ ТРЕНДАФИЛОВ (от място): Вчера го обяснихме.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Има думата господин Бъчваров.

ВЕНЦИСЛАВ БЪЧВАРОВ: Благодаря Ви господин председателствуващ, дами и господа! Когато аз пледирах преди няколко дни в пакет да разглеждаме трите закона, включително и Закона за административно-териториалното устройство имах много голямо основание, защото, ако ние разглеждахме този закон паралелно, сега щяхме да дадем на този текст следната редакция: "На територията на всяка досегашна община се образуват толкова избирателни райони, на колкото общини се предвижда тя да се раздели по новото административно деление." И би могло това да се коригира в този смисъл, защото ще се образуват общини с избирателни райони, които горе-долу ще бъдат едва ли не по-големи от един избирателен район за националните избори. Предлагам този член също да не се разглежда сега, няколко души сме внесли предложение утре да започне разглеждането и на Закона за административното деление, за да може паралелно тези неща да бъдат разгледани.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Господин Трендафилов, какво е Вашето отношение към направеното предложение. Очевидно господин Бъчваров всеки ден ще прави това свое предложение.

КРЪСТЮ ТРЕНДАФИЛОВ: Колеги, Законът за административното деление е внесен. Вие знаете много добре, но вече до изборите остават броени дни. За тези броени дни ние не сме в състояние да извършим цялата технология по разделянето или териториалното деление на страната. Това не е прост въпрос, който може да се реши тук, в Народното събрание. Знаете, че и в Конституцията е записано, че трябва да се направи допитване, че трябва да се обработи тази информация. Това не е възможно да стане в тези срокове. И за това аз предлагам текстът да остане така, както е, а с приемането на Закона за местното самоуправление и местните органи ние ще изясним тази ситуация и вие ще разберете какво предлагаме, ако утре този закон влезе за обсъждане.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Благодаря Ви, господин Трендафилов. Мисля, че по този въпрос вече се изяснихме и не е необходимо всеки ден да се повдига и да се показва някаква заинтересованост.

Гласуваме, ако няма други желаещи.

Има думата господин Първанов.

ИВАН ПЪРВАНОВ: Мисля, уважасми господа, че спорът около ал.2 може да се разреши, ако се приеме тази редакция, която сега се предлага, и в една преходна разпоредба накрая да кажем какво се разбира по смисъла на именно този закон "населено място". Иначе трябва да се върнем към предишната редакция, че територията на всяко кметство представлява единомандатен район. Но мисля, че първото съображение заслужава по-голямо внимание.

КРЪСТЮ ТРЕНДАФИЛОВ (от място): Точно така.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Благодаря Ви, господин Първанов, за тази ценна идея.

Гласуваме чл.23 така, както е предложен от двете комисии. Гласувайте, господа!

При 160 народни представители гласували за, 9 против и 8 въздържали се - чл.23 се приема.

По чл.24.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Чл.24, така както е предложен от комисията - "Броят на съветниците, които се избират във всички общини, се определя от Централната избирателна комисия по предложение на Министерския съвет."

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Заповядайте, господин Стайнов.

СТЕФАН СТАЙНОВ: Благодаря, господин председател.

Уважасми господин председател, уважасми колеги! Мисля, че тук е допуснато някакво недоразумение, тъй като не ми е известно в някоя страна в света, където има местно самоуправление, Министерският съвет да определя нормата на представителството в съветите. Предполагам, че това е станало, тъй като първоначално в този проект беше развита системата от норма на председателството. Има помоему две възможности - или изобщо този текст да отпадне, целият член, или да се прередактира в смисъл, че "броят на съветниците се определя от Централната избирателна комисия на основата на закон, без да се цитира, че е Законът за местното самоуправление и местната администрация. Може едната, и другата възможност. Предполагам, че колегите юристи ще преценят коя е по-целесъобразна.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Господин Праматарски има думата.

АЛЕКСАНДЪР ПРАМАТАРСКИ: Господин Стайнов е абсолютно прав в това, косто казва. Аз също смяtam, че е недопустимо Министерският съвет да определя броя на съветниците, които ще бъдат избирани в общините. Явно това недоразумение в избирателния закон /давам едно малко пояснение/ идва от

това, че броят на съветниците се определя в материалият закон, а именно в Закона за местното самоуправление и местната администрация.

Тъй като беше предвидено първоначално този текст, който го има в другия закон, да намери място тук по съображения за икономия и по съображения за по-добро структуриране и систематизиране на закона, Законодателната комисия взе решение, че е по-добре да бъде отразен броят на съветниците в материалия закон, в Закона за местното самоуправление.

Затова от чисто юридическо естество аз предлагам или чл.24 да отпадне, или той да претърпи следната редакция: "Броят на съветниците, които се избират във всички общини, се определя със закон."

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Благодаря Ви, Госпожа Митева.

МАРИЕЛА МИТЕВА: Аз подкрепям предложението на господин Праматарски с една малка редакция: "Броят на съветниците, които се избират във всяка община, се определя със Закона за местното самоуправление и местната администрация."

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Благодаря Ви. Чудесно единодушие най-после.

Господин Джеров, надявам се, че ще можем да гласуваме този член без всякакви проблеми. Само ще трябва да се изглади текстът редакционно.

Внимание, колеги, ще чусим новата редакция на чл.24.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Колеги, първо, с един малък увод, за да бъда разбран.

Паралелно с този закон се занимаваме и със Закона за местното самоуправление и местната администрация. Когато Законодателната комисия разглеждаше този въпрос, той беше третиран и в двата закона /това вече го докладвах, за втори път го съобщавам на колегите/, решихме нормите да не бъдат в Закона за избиране на народни представители, общински съветници и кметове, а да бъдат в специалния закон, т.е. в Закона за местното самоуправление и местната администрация. И ако го имате този закон пред вас или с вас, в чл.13 въпросът се ureжда. Ще прочета само два реда, за да бъда разбран.

"Общинския съвет се състои от:

1. При население на общината до 2000 души - 15 съветници ..." след това 21 и т.н. Фиксирани са.

И затова при това положение, предполагам, че ние ще гласуваме този текст във вида, в който се предлага от двете комисии, би било най-добре, ако не възразявате, чл.24, който сега е предмет на разглеждане, да бъде: "Броят на съветниците, които се избират във всички общини, се определя със Закона за

местното самоуправление и местната администрация." Като редакция. И по този начин специалният закон в случая, защото това ще бъде *lex specialis*, той ще уреди въпроса.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Господин Андреев, искате нещо да допълните към редакцията?

АНДРЕЙ АНДРЕЕВ: Искам да допълня нещо към редакцията.

Аз приемам, че трябва да се посочи, че нормите за представителство на съветниците в общинските съвети и би следвало да се определят със закон. Но недопустимо е или ще бъде пропуск от наша страна, ако оставим всяка община сама да си определя колко съветници да има, затова примерно община с 10000 души може да иска да има повече съветници и сама да си определи броя на съветниците, които са за община от 20000 души.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Съобразно закона, господин Андреев.

АНДРЕЙ АНДРЕЕВ: Съобразно закона, но тя си го определя сама.

ИВАН ПЪРВАНОВ (от място): В закона е посочено.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Там е дадена една таблица. Господин Андреев, мисля, че няма никакво основание за беспокойство.

АНДРЕЙ АНДРЕЕВ: Не, аз имам основание за беспокойство, заподозриха една община иска да има повече съветници.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Има дадена граница. Точно е посочено.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Само като реплика към колегата Андреев. Пак ще ви прочета предложението законопроект, който ще бъде разглеждан до ден-два.

"Общинският съвет се състои от:

1. При население на общината до 2000 души - 15 съветници;
2. При население до 5000 души - 21 съветници."

Строго определено.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Ясно, посочен е точно броят на съветниците. Моля още веднъж да чуете текста на чл.24 и да го гласуваме.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: "Броят на съветниците, които се избират във всяка община, се определя със Закона за местното самоуправление и местната администрация."

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Гласуваме този текст, ако обичате.

Колеги, имаме няколко члена по глава четвърта - "Избирателни секции", които са текстове без особени проблеми. Нека да ги гласуваме и тях, имаме време.

Много ви моля, останете по местата си още десетина минути.

Резултат от гласуването: 177 гласа за, 2 против, 6 въздържали се. Член 24 се приема.

Сега една секунда. Тъй като има някои комисии, току-що ме уведомиха, които са насрочили заседания за 13 и 13,30 часа, може би ще бъде по-добре да спрем дотук за момента и след това да продължим от 15 часа.

Благодаря ви. Закривам заседанието. (*Звъни*)

(*Закрито в 12 ч. и 15 м.*)

ЗАМЕСТНИК-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

Иван Глушков